Transgenderzorg bij de huisarts

Een update van de stand van zaken door de Kwartiermaker Transgenderzorg

De huisarts speelt op dit moment een bescheiden rol in de zorg voor transgenderpersonen (denk aan begeleiding, voorschrijven en/of monitoring van hormoonbehandeling en nazorg). Veel partijen zoals Transvisie, zorgverzekeraars, het ministerie van VWS, diverse Tweede Kamerfracties, diverse zorgaanbieders en wij als Kwartiermaker Transgenderzorg, zouden het wenselijk vinden dat dit wel gebeurt. Zorg bij de huisarts is namelijk laagdrempelig, toegankelijk, persoonsgebonden en op maat en kan bijdragen aan het verminderen van stigmatisering van transgenderpersonen en verlagen van de drempel om zorg te vragen en te ontvangen. Veel genderzorg die een rol speelt tijdens een transitieproces ligt letterlijk en figuurlijk op grote afstand.

Eerder dit jaar schreven wij een notitie waarin we verder beschrijven hoe wij transgenderzorg bij de huisarts in de praktijk voor ons zien. Zo geven we een beschrijving van de zorgtaken die uitgevoerd zouden kunnen worden door de huisarts, doen we een voorzet voor de invulling van de samenwerking tussen de huisarts met de zorgverleners uit de tweede lijn, en benoemen verschillende initiatieven en organisaties die ingezet kunnen worden om de beweging van verplaatsing van een deel van de zorg naar huisartsen. De inhoud van de notitie is besproken met een aantal betrokkenen uit het veld. De input van deze bespreking nemen wij mee bij het uitwerken van de initiatieven waarbij wij betrokken zijn.

De notitie, en de bespreking met een aantal betrokken uit het veld, was het startpunt om het gesprek te openen over meer zorg voor transgenderpersonen bij de huisarts. Ondertussen werken wij samen met anderen aan verschillende initiatieven om deze beweging te stimuleren:

- In de voortgangsbrief Kwartiermaker Transgenderzorg oktober 2021 benoemen wij het initiatief van de Alliantie Gezondheidszorg Op Maat (AGOM). Zij ontwikkelen een e-learing, waarbinnen een module over hormoonzorg gericht op de transgenderzorg opgenomen zou worden. Voor deze zorginhoudelijke module van de e-learning blijkt de AGOM niet het geschikte platform te zijn. We denken dat het ontwikkelen van een e-learing gericht op huisartsen een noodzakelijke stap is om meer huisartsen zo ver te krijgen dat ze nazorg gaan leveren aan transgenderpersonen. Daarom adviseren we VWS en de Stuurgroep Transgenderzorg om een opdracht te formuleren (inclusief het beschikbaar stellen van budget) tot het ontwikkelen van een e-learning, Om deze e-learning op een goede manier te ontwikkelen lijkt ons input en/of medewerking gewenst vanuit de transgender community en de huisartsenzorg gewenst. Daarnaast is een platform nodig dat huisartsen bereikt. We vinden het wenselijk dat deze e-learning in de eerste helft van 2022 beschikbaar komt.
- Binnen de Adviesgroep Seksuele Gezondheidzorg (seksHAG – expert groep van de NHG) is gesproken over de rol van huisartsen binnen de transgenderzorg. Zij zien mogelijkheden voor huisartsen om een rol te spelen in de nazorg van hormoonbehandelingen. Om dit te realiseren is het nodig dat er een protocol ontwikkeld wordt waarin beschreven staat hoe de nazorg geleverd moet worden, en dat huisartsen goed geschoold worden via een nascholing (de bovengenoemde e-learing zou invulling aan de nascholing kunnen geven). We adviseren de minister om de NHG (SeksHAG) de opdracht te geven/het verzoek te doen om een dergelijk protocol en de nascholing te gaan ontwikkelen.
- Een aantal jongeren van de Rainbow Academy – een samenwerking van de Vereniging Nationale Jeugdraad en Movisie) hebben hun ideeën over het verbeteren van de transgenderzorg gepitched. Zij kwamen met de suggesties om huisartsen te voorzien van

betere informatie over genderdysforie en de beschikbare zorg hiervoor. Daarnaast zouden ze graag zien dat huisartsen een rol hebben in de hormoonzorg. Wij gaan verder met de Rainbow academy in gesprek om te kijken hoe aan deze plannen een vervolg gegeven kan worden.

→ Zorgverleners willen in de regio Utrecht psychologische en endocrinologische transgenderzorg gaan aanbieden onder de naam Genderteam Utrecht. Eén van de betrokken zorgverleners is huisarts/arts seksuele gezondheid en zal verantwoordelijk zijn voor het voorschrijven van hormonen. Genderteam Utrecht verwacht te kunnen starten met het leveren van zorg in het eerste kwartaal van 2022. De Kwartiermaker adviseert en ondersteunt dit initiatief.

We hopen dat deze initiatieven een olievlek veroorzaken zodat meer huisartsen een deel van de gevraagde zorg (monitoring, begeleiding en nazorg) kunnen gaan verlenen aan transgenderpersonen en daarmee andere zorgaanbieders kunnen ontlasten.

We zullen in onze voortgangsbrief van Q1 2022 de resultaten van onze inzet gericht op zorg door huisartsen rapporteren en een advies geven over eventuele gewenste vervolgstappen.